

Rīgas 2. vidusskola

Projekts

Inflācijas ierobežošanas īstermiņa un ilgtermiņa plāns

Darba autori: 12. e klases skolnieki

Elvijs Bērtulis

Matīss Vācietis

Mārtiņš Slišāns

Elīna Jakupane

Darba konsultante: Ekonomikas skolotāja

Ruta Pelce

Rīga 2008

Satura rādītājs

	lpp.
1. Inflācijas teorētiskais apskats.....	3
2. Latvijas ekonomikas analīze	4
3. Realizācijas modelis.....	6
3.1. Inflācijas apkarošanas īstermiņa plāns.....	7
3.2. Inflācijas apkarošanas ilgtermiņa plāns.....	8
Izmantotā literatūra.....	9
Pielikumi.....	10
1.pielikums.....	10
2.pielikums.....	11
3.pielikums.....	12
4.pielikums.....	13
5.pielikums.....	14
6.pielikums.....	15
7.pielikums.....	16
8.pielikums.....	17
9.pielikums.....	18
10.pielikums.....	20
11.pielikums.....	21

1. Inflācijas teorētiskais apskats

Vārds „inflācija” tulkojumā no latīņu valodas *inflatio* nozīmē „uzbriešana”. Inflācija rodas naudas „uzbriešanas” apstākļos. Precizējot - pieaug naudas apjoms saimniecībā, kas palielina pirkjspēju, līdz ar to palielinot pieprasījumu, kam seko cenu paaugstināšanās un par to pašu naudas apjomu nevar vairs nopirkt to pašu preču daudzumu. [3.]

Tiek izšķirtas divu veidu inflācijas – pieprasījuma inflācija un piedāvājuma inflācija. Pieprasījuma inflācija – preču pieprasījums palielinās ātrāk nekā ražošanas iespējas to var apmierināt. Izmaksu inflācija – cenas palielinās ražošanas izmaksu paaugstināšanās dēļ. Pieprasījuma inflācijas variantā cenu celšanās ir raksturojama kā sekas, izmaksu inflācijas variantā kā cēlonis. Un atkarībā no tā kāda veida inflācija ir, nepieciešamas dažādas inflācijas apkarošanas metodes. Parasti inflācija izpaužas spirāles veidā: pieprasījuma inflāciju pastiprina piedāvājuma inflācija un otrādi, tādejādi veidojot grūti apturamu ķēdes reakciju.

Latvijā inflācijas aprēķinu veic LR CSP (Centrālā Statistikas pārvalde). Katru mēnesi LR CSP aprēķina patēriņu cenu indeksu (PCI) (skat. 9. pielikumā). Iegūtās izmaiņas pret iepriekšējā perioda PCI datiem norāda uz inflācijas vai deflācijas klātesamību valsts ekonomikā.

Izdala dažāda līmeņa inflācijas:

- Mērena inflācija - ja patēriņa cenu kāpums notiek relatīvi lēni un ir paredzams. Inflācijas gada periodā robežās no 1-9,9%.
- Aulekšjošā - 10-200% gada periodā.
- Hiperinflācijai raksturīgs patēriņa cenu pieaugums miljonu un triljonu reižu gada periodā. [3.]

Inflācijas lielums 1-3% gadā ekonomikā ir vēlams, tā sekmē stabilu tautsaimniecības attīstības tempu. Tiklīdz inflācija pārsniedz 7-8% atzīmi gada periodā, ekonomiskā situācija valstī kļūst nestabila. Tas izraisa ražošanas sadārdzināšanos: krītas ražošanas apjoms, samazinās uzņēmumu konkurētspēja starptautiskajā tirgū. Tas atstāj negatīvu ietekmi uz valsts ekonomisko attīstību. [3.]

2. Latvijas ekonomikas analīze

Pēc iestāšanās Eiropas Savienībā (2004. gadā) Latvijā ir strauji pieaugusi inflācija (skat. 5. pielikumā) Latvijā inflāciju veido gan pieprasījuma inflācija, gan piedāvājuma inflācija, viena otru pastiprinot. Ir svarīgi vairāki faktori, kuri bija par iemeslu tik straujam inflācijas pieaugumam. Faktoros var izdalīt divās lielās grupās.

Pēc iestāšanās Eiropas Savienībā:

- palielinājās ārvalstu investoru uzticības Latvijai, līdz ar to strauji pieauga ārvalstu investoru ieguldītie finansiālie līdzekļi (skat. 1. pielikumā);
- tika piesaistīti Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļi (skat. 1. pielikumā);
- iestājoties Eiropas Savienībā, Latvijas Republikas iedzīvotāji aktīvi sāka izmantot iespēju brīvi pārvietoties un strādāt Eiropas Savienības teritorijā (viena no galvenajām ES pamatbrīvībām ir brīva personu pārvietošanās),
  - liels skaits iedzīvotāju emigrēja no Latvijas uz citām ES valstīm darba meklējumos, samazinot konkurenci Latvijas darba tirgū;
  - strauji pieauga emigrējušā darbaspēka sūtītais naudas apjoms uz Latviju;

Neatkarīgi no iestāšanās Eiropas Savienībā inflācijas pieaugumu ietekmēja vēl citi faktori:

- palielinājās izsniegtie kredīti (skat. 1. pielikumā);
- valsts budžeta deficīts (skat. 1. pielikumā);
- energoresursu sadārdzināšanās pasaules tirgū;

Gada inflācija 2007. gadā ir pārsniegusi 14 % atzīmi (skat. 1. pielikumā), kas ir liels drauds stabilai ilgtermiņa valsts ekonomikas attīstībai. Tik augsta inflācija 2007. gadā ir vairāku faktoru sekas:

- spirālveida inflācija ar augstu līmeni kopš 2003. gada;
- iestāšanās Eiropas Savienībā;
- neadekvāti augstie ekonomiskās izaugsmes tempi valstī, uz kuriem norāda straujais IKP pieaugums (skat. 3. pielikumā);
- patērētāju bažas par inflācijas strauju palielināšanos, kas izraisīja:
  - nepamatoti augstu patērētāju aktivitāti, savu brīvo līdzekļu realizācijā;
  - liels paņemto kredītu apjoma pieaugums (skat. 1. pielikumā);

Sekas augstajam inflācijas līmenim, kāds ir šobrīd, atstāj negatīvu iespaidu uz tautsaimniecības ilgtermiņa attīstību. Tas izpaužas kā sabiedrības pastiprināta noslāņošanās un mazturīgāko sabiedrības slāņu, it īpaši pensionāru, pamatots neapmierinātības pieaugums. Latvijas uzņēmēju konkurētspējas samazināšanās starptautiskajā tirgū. Attālināšanās no Māstrihtas līgumā noteiktajiem konverģences kritērijiem (skat. 10. pielikumā). Latvijas ekonomikas pārkāršana.

No visiem negatīvajiem aspektiem izriet - strauji jāīstojas, lai stabilizētu un samazinātu inflācijas līmeni. Tādā veidā nodrošinot stabilu ilgtermiņa tautsaimniecības attīstību.

3. Realizācijas modelis

Autori uzskata, ka lai samazinātu inflāciju un veicinātu kopēju valsts attīstību, ir jāpanāk sekojošu prasību realizācija:

1. Valsts līdzekļu maksimāla un efektīva, izmantošana labklājības celšanai un attīstībai;
2. Līdz minimumam jāsamazina „ēnu ekonomika”;
3. Spekulatīvo darījumu ar būvobjektiem likvidēšana;
4. Maksimālas neatkarības sasniegšana energoresursu nozarē;
5. Latvijas uzņēmumu konkurētspējas palielināšana starptautiskajā tirgū;
6. Konkurences veicināšana valsts iekšējā tirgū;
7. Izstrādāt tādu nodokļu politiku, kas veicina mazo un vidējo uzņēmumu attīstību un konkurētspēju;

Izskatot dokumentu „Ziņojums par patēriņu cenu inflācijas attīstību un samazināšanas priekšlikumu”, kā arī visus tā pielikumus, autori secina, ka tas tikai daļēji spēj izpildīt nepieciešamās iepriekš minētās prasības. Kā rezultātā, šajā dokumentā ir nepieciešams veikt vairākus labojumus, lai sākotnēji samazinātu un gala rezultātā pilnībā likvidētu augsto inflācijas līmeni valstī. Ilgākā laika periodā to samazinātu līdz pieņemamajam 3% līmenim.

Īstermiņa plānā paredzētie rezultāti

Divu gadu laikā inflācijas līmenim būtu jāsamazinās līdz 7-10 % gada periodā. Pateicoties tam, ka kredītu ņemšanas apjoms būs nostabilizējies, kas savukārt saistīts ar šī brīža „pārspīlēto” ekonomisko aktivitāti. Tiek nodrošinot valstij pieejamo finansu līdzekļu maksimāli lietderīga izmantošana. Sekmēta sabiedrisko organizāciju iesaistīšanās sabiedrībai aktuālu jautājumu risināšanā (skat. 11. pielikumā).

Ilgtērmiņa plāna ekonomiskais efekts

Nodokļu sistēmas maiņai ir jārada pozitīvs efekts uz tautsaimniecības attīstību un stabilitāti. 5 gadu laikā inflācijas līmenim būtu jāsamazinās līdz 5-6 % gada periodā, jo, palielinot darbaspēka konkurenci, algu pieaugums nostabilizēsies attiecībā pret inflāciju. Pateicoties inflācijas līmeņa nostabilizēšanai, ekonomiski aktīvie iedzīvotāji rīkosies saprātīgāk ar saviem finansiālajiem līdzekļiem (skat. 11. pielikumā).

3.1. Inflācijas apkarošanas īstermiņa plāns

Īstermiņa posmā (2 gadu laikā) realizējamie punkti:

- uz laiku atlikt visus lielos projektus, kas nav prioritāri valsts attīstībai, tādi kā jaunās bibliotēkas ēkas celtniecība, līdz Māstrihtas konverģences kritērijos paredzēto prasību ievērošanai (skat. 10. pielikumā).
- stingra kontrole pār ministriju un pašvaldību perspektīvajiem un esošajiem lielajiem (virs 3.5 milj. Ls) būvniecības pasūtījumiem. Projektu uzraudzībai un lietderības izvērtēšanai piesaistīt neatkarīgas audita kompānijas un neatkarīgos ekspertus no ES.
- ES Struktūrfondu maksimāli efektīvai līdzekļu izlietošanai ministriju un pašvaldību projektos, piesaistīt neatkarīgas audita kompānijas un neatkarīgos ekspertus no ES.
- īres griestu atjaunošana, nosakot īres griestus, pēc īpašuma kadastrālās vērtības (skat. 6. pielikumā);
- veidot atsevišķus patēriņa grozus un aprēķināt patēriņu cenu indeksu pa grupām. Atsevišķi izdalot sekojošas grupas:
  - iedzīvotāji, kuru iztikas līdzekļus sastāda tikai transfertie ienākumi;
  - ekonomiski aktīvie iedzīvotāji, kuru kopējie ģimenes ienākumi uz vienu cilvēku nepārsniedz aprēķināto iztikas minimumu vairāk kā par 10%;
  - pārējie ekonomiski aktīvie iedzīvotāji;
- noteikt minimālo garantijas termiņu jaunbūvēm 5 gadi;
- veikt izmaiņas „Par vieglo automobiļu un motociklu nodokli” likumā (skat. 7. pielikumā);
- sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apspriežamo jautājumu izskatīšanas procesā iesaistīt sabiedriskās organizācijas;
- ieviest maksimāla taupības politiku ministrijām un pašvaldībām. Par valsts līdzekļu izlietošanu, kas ir pretrunā ar sabiedrības interesēm, paredzēt personīgu atbildību līdz pat krimināllikumā paredzētajai kārtībai no atbildīgajām amatpersonām;

Augstāk minētie autora norādītie labojumi un papildinājumi dokumentā „Ziņojums par patēriņu cenu inflācijas attīstību un samazināšanas priekšlikumu” ir

prioritārie pasākumi. Pasākumu kopums, kurš ir vērsts uz lietderīgāku valsts līdzekļu izmantošanu, īstermiņa posmā radītu nepieciešamos apstākļus, lai samazinātos inflācijas līmenis valstī. Papildus inflācijas līmeņa samazināšanai pasākumu kopums radītu liekus līdzekļus Latvijas budžetā, kurus izmantojot saskaņā ar autoru izstrādāto ilgtermiņa plānu varētu radīt tādu ekonomisku vidi Latvijas tirgū, kura veicinātu stabilu un ilgtspējīgu tautsaimniecības izaugsmi (skat. 11. pielikumā).

3.2. Inflācijas apkarošanas ilgtermiņa plāns

Ilgtermiņa posmā (5 gadu laikā) realizējamie punkti:

- ienākuma nodokļa maiņa:
  - Ieviest progresīvo nodokļu politiku komersantiem (skat. 8.pielikumā):
    - Līdz 80 000 Ls gada apgrozījums;
    - No 80 000 - 400 000 Ls gada apgrozījums;
    - Virs 400 000 Ls gada apgrozījums;
- enerģētiskā neatkarība:
  - Kā prioritāti izvirzīt jaunas AES izveides nepieciešamību;
  - Izdarīt grozījumus Latvijas Republikas likumdošanā, lai veicinātu jaunu pakalpojumu sniedzēju ienākšanu Latvijas tirgū energoresursu jomās. Tādā veidā likvidējot energopakalpojumu sniedzēju monopolu;
- konkurences palielināšana darba tirgū;
- pēc autoru piedāvātās patēriņa cenu indeksa aprēķina metodes, pārrēķināt transfertu maksājumu apjomu, lai to apjoms atbilstu reālajai situācijai valsts ekonomikā;

Augstāk minētie autoru norādītie labojumi un papildinājumi dokumentā „Ziņojums par patēriņu cenu inflācijas attīstību un samazināšanas priekšlikumu” ir pamatnosacījumi, kuri būtu jāveic, lai ilgstošā laika periodā samazinātu inflācijas līmeni. Ar laiku panāktu Māstrihtas konverģences noteikto kritēriju īstenošanu, kas atļautu ieviest Euro.

Panākot maksimālu neatkarību no Krievijas energoresursu jomā un ieviešot autoru piedāvāto progresīvo nodokļu politiku, palielinātos Latvijas uzņēmēju konkurētspēja starptautiskajā tirgū.

Pārrēķinot transfertus maksājumus un veicot sabiedrības informēšanas darbu, iesaistīt sabiedrību valsts darbā un samazināt ekonomisko noslāņošanos.

Izmantotā literatūra

1. Vilne D., Birzniece J. *Ekonomika*. Junior Achievement – Latvija, 2002. – 237.lpp.
2. Libermanis G. *Makroekonomika*. Kamene, 2007. – 200.-218.lpp.
3. Libermanis G. *Kā uzveikt inflācijas pūķi?* Multineo, 2007. – 108.lpp.
4. *Svešvārdu vārdnīca*. Rīga: Liesma, 1978. – 771.lpp.
5. <http://www.fm.gov.lv/page.php?id=79#mr2> [skatīts 2008.g. febr.].
6. Definīcijas. Rīga: Centrālās statistikas pārvaldes datu bāzes, 2006 [skatīts 2008.g. febr.]. Pieejams: <http://data.csb.gov.lv/dialog/statfile16.asp>
7. Latvijas Statistika. Rīga: LR Centrālā Statistikas Pārvalde, 2006 [skatīts 2008.g. febr.]. Pieejams: <http://www.csb.gov.lv>
8. LR Ministru kabinets. Rīga: Valsts kanceleja, 2006 [skatīts 2008. g. martā]. Pieejams: <http://www.mk.gov.lv/>
9. LR Ekonomikas ministrija. Rīga: LR Ekonomikas ministrija, 2006 [skatīts 2008. g. febr.]. Pieejams: <http://www.em.gov.lv/>
10. LR Finanšu ministrija. Rīga: LR Finanšu ministrija. [skatīts 2008. g. febr.]. Pieejams: <http://www.fm.gov.lv/>
11. Kas notiek Latvijā? TV pārraide. [skatīts 2008. g. febr.]. Pieejams: <http://www.knl.lv>
12. ES vārdnīca, konverģences kritēriji. [skatīts 2008. g. martā]. Pieejams: <http://lv.euabc.com/word/228>
13. <http://www.csb.gov.lv> [skatīts 2008. g. martā].
14. Latvijas Bankas maksājumu bilances statistikas daļa
15. Alksnis O. Prezentācija. Patēriņa cenu indeksa aprēķināšanas praktiskie aspekti. Informācijas par inflāciju pieejamība CSP mājas lapā.
20. Seminārs „Izpēte inflācijas situācijā Latvijā”. Rīgas Ekonomikas augstskola, [2008. g. 12.febr.]
16. Tikšanās ar Latvijas Bankas prezidentu I. Rimševicu akcijas „Iespējamā misija” ietvaros Rīgas 2. vidusskolā 2008. g. 20. febr.
17. Latvijas Bankas „Naudas pasaule” apmeklējums [2008.g. 22.febr.]

Pielikumi

1.pielikums

„Latvijas tautsaimniecībā ieplūstošie finansiālie līdzekļi”

Gads	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Kredīti latos, tūkst. Ls	84 109	97 804	122 743	215 001	268 837	Nav pieejami dati par visu periodu
ES struktūrfondi, tūkst. Ls	-	-	32 112	92 442	99 340	
Investīcijas, tūkst. Ls	156 613	173 986	343 872	399 096	932 153	
Kredīti EUR, tūkst. Ls	109 272	325 315	898 885	1 619 977	3 185 454	
Budžeta deficīts	-2,7 %	-1,5%	-0,7%	-1.1%	-0,3%	+0.7

2007.gada			
	1.ceturksnis	2.ceturksnis	3.ceturksnis
Kredīti latos, tūkst. Ls	72 032	71 048	71 334
ES struktūrfondi, tūkst. Ls	44 466	42 326	13 988
Investīcijas, tūkst. Ls	247 083	400 129	240 355
Kredīti EUR, tūkst. Ls	1 130 968	933 983	1 281 203

[autoru sastādīts; 14.]

2. pielikums

Patēriņa cenu indeksu aprēķins 1. formula

$$I = \frac{\sum P_1 W_1}{\sum P_0 W_0}$$

I – kopējais PCI,

P_1 – preces vienības cenu patēriņa grozā pārskata periodā;

W_1 – preces īpatsvars patēriņa grozā pārskata periodā;

P_0 – preces vienības cena patēriņa grozā bāzes periodā;

W_0 – preces īpatsvars patēriņa grozā bāzes periodā.

[3.]

3. pielikums

„IKP 2000-2007”

Gads	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	fakts	fakts	fakts	fakts	fakts	fakts	fakts	prognoze
Iekšzemes kopprodukts (IKP), milj. latu	4750.8	5219.9	5758.3	6392.8	7434.5	9059.1	11264.7	13985.8

[5.]

4. pielikums

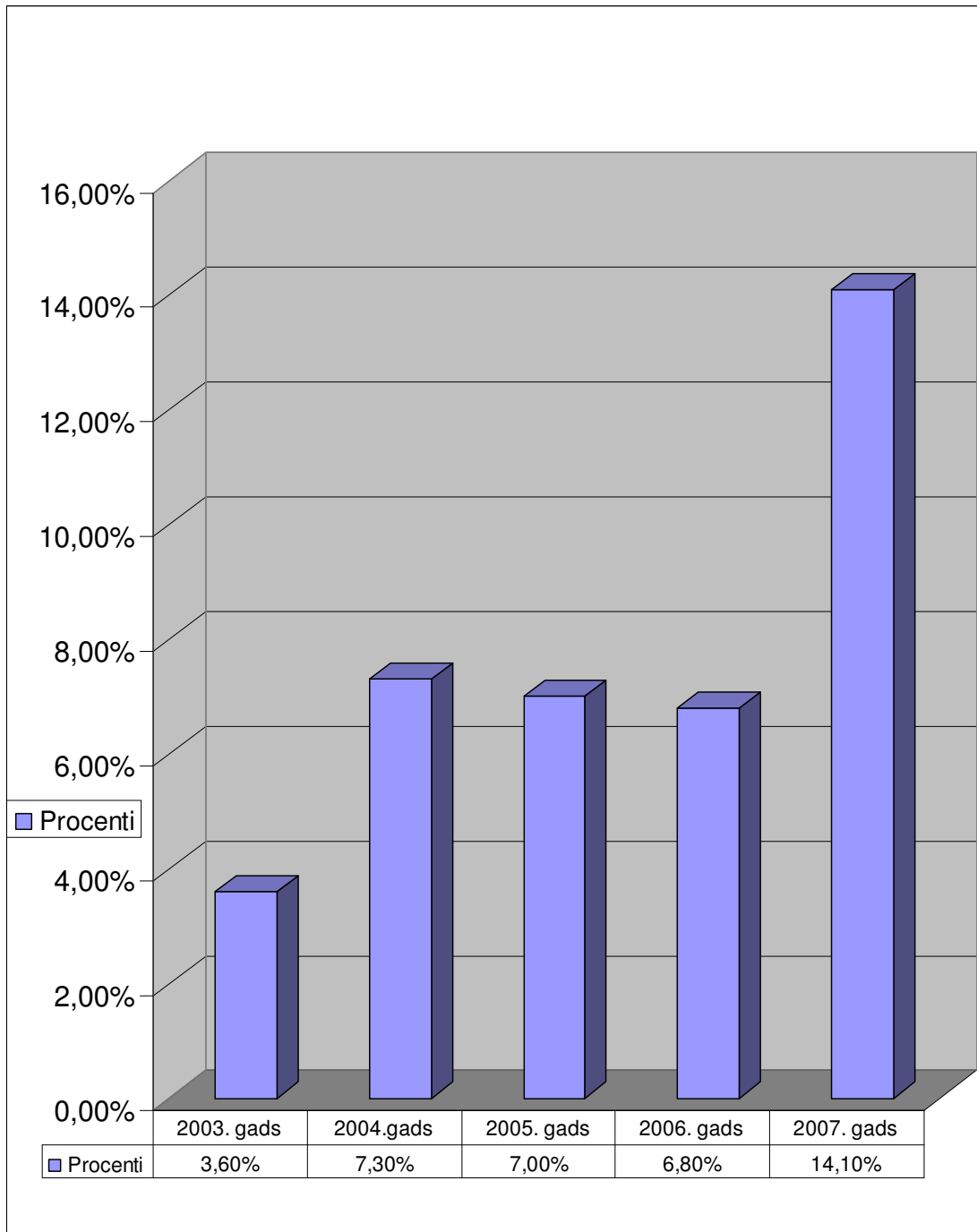
„Iztikas minimuma izmaiņas laika periodā no 2003.-20008. gadam”

Gads, janvāris	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Iztikas minimums, Ls	91.16	95.71	100.42	111.97	124.33	148.00

[autoru sastādīts; 13.]

5. pielikums

„Inflācija laika posmā no 2003.-2007. gadam”

[autoru sastādīts; 13.]

6. pielikums

Ar 2009. gada janvāri ieviest īres cenu griestus dzīvojamajām platībām. Izstrādāt īres cenu griestu aprēķināšanas metodi pēc dzīvojamās platības kadastrālās vērtības. Nosakot maksimālo iespējamo īres cenu par kvadrātmetru valstī 5 Ls apmērā (dzīvojamajām platībām, kuru kadastrālā vērtība ir visaugstākā). Īres cenu griestus par kvadrātmetru celt katru turpmāko gadu par 10% no uz 2009. gada janvāri noteiktajiem īres cenām griestiem par kvadrātmetru dzīvojamajai platībai.

7. pielikums

Izdarīt likumā "Par vieglo automobiļu un motociklu nodokli" šādus grozījumus:

1. 4. pantu papildināt ar sesto (6) apakšpunktu, kurš paredz aplikēt ar vienreizēju nodokli automobiļa pircēju, kura automobiļa pirkuma vērtība pārsniedz 30 000 Ls. Nodoklis piemērojams 5% apmērā no pirkuma summas. Uz šo nodokli neattiecas 5. panta otrajā (2) apakšpunktā paredzētie nodokļu atbrīvojumi
2. 5. pantu papildināt ar desmito (10) apakšpunktu, kurš paredz no ceturtajā pantā trešajā (3) un sestajā (6) apakšpunktā minētajiem nodokļiem atbrīvot automobiļus, kuri ir paredzēti kravas pārvadāšanai vai kuru ražotāju paredzētais sēdvietu skaits pārsniedz 6 vietas (ieskaitot).

8. pielikums

Izdarīt sekojošas uzņēmuma ienākuma nodokļa procentu likmju maiņas:

- Uzņēmumiem ar gada apgrozījumu līdz 80 000 Ls piemērot uzņēmuma ienākuma nodokli 7% apmērā.
- Uzņēmumiem ar gada apgrozījumu no 80 000 – 400 000 Ls piemērot uzņēmuma ienākuma nodokli 12% apmērā.
- Uzņēmumiem ar gada apgrozījumu virs 400 000 Ls piemērot uzņēmuma ienākuma nodokli 19% apmērā.

9. pielikums

Patēriņu grozs

Pilns iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu grozs ir preču un pakalpojumu apjoms, kas nodrošina cilvēkam sabiedrībā pieņemto minimālo iztikas līmeni. Tas ir minimālā patēriņa normatīvs, kura vērtība mainās atbilstoši patēriņa cenu izmaiņām.

Ar LR Ministru Padomes 1991.gada 8.aprīļa lēmumu Nr.95 "Par iedzīvotāju naudas ienākumu indeksācijas nodrošināšanu" Centrālajai statistikas pārvaldei ir uzlikts par pienākumu regulāri veikt patēriņa cenu indeksa, kā arī pilnas iztikas minimuma patēriņa groza vērtības aprēķinu.

Nosauktais normatīvais patēriņa grozs tika izstrādāts, balstoties uz minimālā pārtikas patēriņa normatīviem, kurus bija izstrādājuši uztura zinātnieki. Minimālā patēriņa preču un pakalpojumu groza nomenklatūrā nav iekļauti alkoholiskie dzērieni un tabakas izstrādājumi, luksus preces, veselības aprūpes un izglītības maksas pakalpojumi. Iztikas minimuma patēriņa groza lietiskais saturs un patēriņa normatīvi visumā palikuši nemainīgi kopš 1991.gada.

Pilna iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza vērtība tiek aprēķināta vidēji vienam Latvijas iedzīvotājam. Dzimuma, vecuma vai teritoriālajā dalījumā pilna iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza vērtība netiek rēķināta. Tāpēc "grozā ielikti" gan bērnam, gan sievietei, gan vīrietim paredzēti apavi, apģērbi un citi individuālā patēriņa priekšmeti, "lieko" priekšmetu un pakalpojumu patēriņa vērtību eventuālā gadījumā katrs iedzīvotājs varētu izmantot atbilstoši savām personiskajām vajadzībām un ieskatiem.

Pilna iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza lietiskais saturs un patēriņa normatīvi noteikti ar LR Ministru Padomes 1991.gada 8.aprīļa lēmumu Nr.95 "Par iedzīvotāju naudas ienākumu indeksācijas nodrošināšanu" un ietver pārtikas preces (39 veidu pārtikas produkti), nepārtikas preces (109 preces, tai skaitā arī ilgtermiņa lietošanas) un pakalpojumus (26 nosaukumi), kuru apjomam būtu jānodrošina cilvēkam minimālo iztikas līmeni. 4 % no kopējās "groza" vērtības netiek identificēti un tiek attiecināti uz pārējiem maksājumiem. Centrālā statistikas pārvalde nav tiesīga veikt kādas normatīvajā aktā noteiktās groza struktūras vai patēriņa normatīvu izmaiņas.

Ministru Padomes lēmumā Nr. 95 minimālais pārtikas patēriņa grozs saturēja 10 apvienotas pārtikas produktu grupas, kas bija izteiktas pirmproduktā. Respektīvi, augstāk nosauktajā normatīvā dokumentā visa piena produktu grupa tika izteikta pilnpiena ekvivalentā; maizes produktu grupa tika izteikta, pārrēķinot miltos; gaļas un gaļas izstrādājumu grupa - pārrēķinot svaigā gaļā utt. Pirmprodukta ekvivalents dažādiem produktiem ievērojami atšķiras no pārstrādes rezultātā iegūtā daudzuma, kas nereti var būt mazāks par ražošanai izlietoto daudzumu - kaut vai, piemēram, aplūkojam pienu un no tā iegūtā sviesta vai krējuma daudzumu.

Iztikas minimuma groza lietiskais saturs plašāk lietotās pārtikas preces (39 veidu pārtikas produkti), nepārtikas preces (109 preces, ieskaitot ilgtermiņa lietošanas preces) un pakalpojumus (26 nosaukumi), kam būtu jānodrošina cilvēkam minimālo iztikas līmeni un pamatvajadzības pēc pārtikas, apģērba un sadzīves apstākļiem. Iztikas minimuma patēriņa groza sastāvā nav iekļauti alkoholiskie dzērieni un tabakas izstrādājumi, luksuss preces. 4% no kopējās groza vērtības netiek identificēti un tiek attiecināti uz pārējiem maksājumiem.

[2.]

10. pielikums

Māstrihtas līgumā noteiktie konverģences kritēriji:

- Inflācija nedrīkst pārsniegt trīs šajā jomā vislabāko dalībvalstu rādītājus par vairāk nekā 1.5 procentiem.
- Ikgada budžeta deficītam jābūt zemākam par 3% no IKP un kopējam valsts parādam jābūt zem 60% no IKP.
- Divus gadus nacionālajai valūtai jābūt fiksēti piesaistītai eiro, bez devalvācijas.
- Ilgtermiņa procentu likme nedrīkst pārsniegt trīs vislabāko dalībvalstu vidējo procentu likmi un nedrīkst pārsniegt 2%.

[12.]

11. pielikums

